

KANSANELÄKELAITOS PÄÄTOIMITALO

MUUTOS- JA KORJAUSTYÖT 2004–2017

ALVAR AALTO

Sisällys

Tehtävä	3
Korjaukset ja muutokset 2004–2017	4
Rakennusluvut 2004–2017 toteutetuille muutoksille	5
Muutosten luettelo.....	6
Paikantamiskaaviot.....	18

Kattolyhtyjen korjaustyömaa 2015 (AAM / Jonas Malmberg).

Tehtävä

Alvar Aalto -säätiössä on laadittu sisätilojen säilyttämisen hallintasuunnitelma, jonka työstämisen yhteydessä on tehty tämä täydennysosa vuonna 2004–2005 tehtyyn, laajaan rakennushistorialliseen selvitykseen.

Säilyttämisen hallintasuunnitelmasta on laadittu erillinen dokumentti, jossa rakennuksen merkityksiä ja keskeisiä muutoksia on punnittu kulttuuriperinnön ja arkkitehtonisten merkitysten säilyttämisen näkökulmasta. Tämä merkittävien muutos- ja korjaustöiden luettelomainen selvitys on toteava, eikä toimenpiteiden merkitystä kokonaisuuden kannalta ole tässä dokumentissa pohdittu. Luettelon keskeisinä lähteinä on Kansaneläkelaitoksen arkisto päätoimitalon kellarissa sekä Helsingin rakennusvalvontaviraston arkisto.

Sellaiset muutokset, jotka eivät ole kohdistuneet koko rakennukseen tai muuten selkeästi yksilöityyn osaan on osoitettu dokumentin lopussa olevissa paikannuskaavioissa.

Tämän selvityksen on koostanut Alvar Aalto -säätiössä Jonas Malmberg. Kansaneläkelaitokselta tietoja on antanut Tomi Suursalmi.

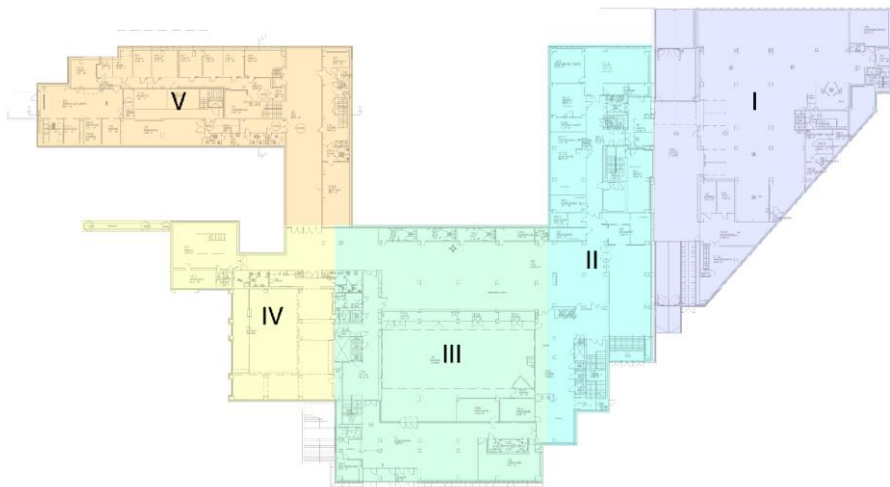
Kansaneläkelaitoksella systemaattisesti talletettuja asiakirjoja ja piirustuksia eri vuosina tehtyihin muutoksiin päätoimitalon kellariarkistossa (AAM / Jonas Malmberg).

Korjaukset ja muutokset 2004–2017

Tämä osio jatkaa Alvar Aalto -säätiössä 2005–2006 laaditun (Jaakko Penttilä) rakennushistoriaselvityksen listaa siten, että varsinaisen selvitystyön jälkeen tehdyt merkittävät huolto- ja muutostyöt tulevat kirjatuiksi. Toimenpiteiden teknistä tai arkkitehtonista onnistumista ei ole tässä yhteydessä arvioitu. Annetut päivämäärät ovat suunnitelmista, valtaosin pääpiirustuksista.

Muutosten ja korjausten suunnitelmat ja muut dokumentit ovat Kansaneläkelaitoksen päätoimitalon kellarin arkistossa, jossa töiden ja toimenpiteiden tiedot ovat todennettavissa tätä luettelomaista kirjausta tarkemmin.

Lopussa olevat muutosten paikannuskaaviot osoittavat sellaiset korjaukset ja muutokset, jotka eivät käsitä koko rakennusta.

Lohkokaavio esitettynä 1. kerroksen pohjapiirustuksessa.

Näkymä kadulta joulukuussa 2016 (AAM / Jonas Malmberg).

Rakennusluvat 2004–2017 toteutetuille muutoksille

Alle on listattu päätoimitalolle myönnetty rakennusluvat rakennusvalvontaviraston arkistosta ARSKA-tietopalvelusta, joka on arkiston sähköinen asiointipalvelu. Palvelu sisältää Helsingin kaupungin rakennusvalvontapalveluiden arkistoon tallennetut rakennuspiirustukset.

Oheisessa listauksessa ensimmäinen numero (muotoa **20XXX**) viittaa toimenpidenumeroon muutosten myöhemmässä listauksessa sekä paikannuskaavioissa.

2004b: 14-2367-03-C. Turvaporrtien asentaminen. Päätöspäivämäärä: 02.09.2003

2005d: 14-0841-05-C. III lohko, 1 krs. Vahtimestarin työpiste. Päätöspäivämäärä: 10.05.2005

2006a: 14-1555-06-C. III lohko. Kelahallin kattoikkunoiden korjaus. Päätöspäivämäärä: 30.05.2006.

2006c: 14-2866-05-D. I lohko, 6. krs. Asuntojen muutos kokoustiloiksi. Päätöspäivämäärä: 11.10.2005.

2009a: 14-0258-09-D. Voimistelusalin muutos kokoustilaksi. Päätöspäivämäärä: 19.05.2009

2009b: 14-1137-10-D. Linjasaneeraus. Päätöspäivämäärä: 22.06.2010.

2012a: 14-0712-12-D. II lohko, 7 krs. Terveysaseman muutos toimistoiksi. Päätöspäivämäärä: 27.03.2012.

2015a: 14-3032-13-D. III lohkon vesikatto ja kattoikkunat. Päätöspäivämäärä: 01.10.2013.

2015b: 14-1242-15-D. Laitoskeittiön muutokset. Päätöspäivämäärä: 09.06.2015.

2015c: 17-1264-16-D. Kirjasto-osan vesikatto. Päätöspäivämäärä puuttuu¹.

2015c: 14-1137-15-D. I lohkon vesikatto. Päätöspäivämäärä: 16.06.2015.

---

¹ Osaan muutosluvista ei ole kirjattu lupapäivämäärää rakennusvalvontaviraston arkistoon sähköisten jäljennösten yhteyteen. Näiden osalta on annettu hankkeen ajoitustieto Kelan arkistosta tai Aalto-säätiön rakennusperintökokoelmasta.

Muutosten luettelo

2004a Lounas- ja seurusteluhuoneen kattoterassin korjaus
IV lohko, 5. kerros

2004b Turvaporrettien ja -ovien rakentaminen
I, II ja III lohkot, 1. kerros
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy, 6.10.2004

Muutostöissä kohennettiin turvallisuuteen liittyviä ratkaisuja. Tällöin asennettiin ensimmäisessä kerroksessa rakennuksen läpäisevään ajoluiskaan molemmille puolille portit. Julkisivumuutoksina tehtiin pysäköintiin liittyviä porttien ja kiveysten muutoksia Messeniuksenkadun ja Minna Canthin kadun risteyksen äärellä. Sisätiloissa lisättiin kulunvalvontaportit henkilökunnan aulaan ja pääoven aulaan. Lisäksi pääaulasta johtaville käytäville asennettiin uusia ovia.

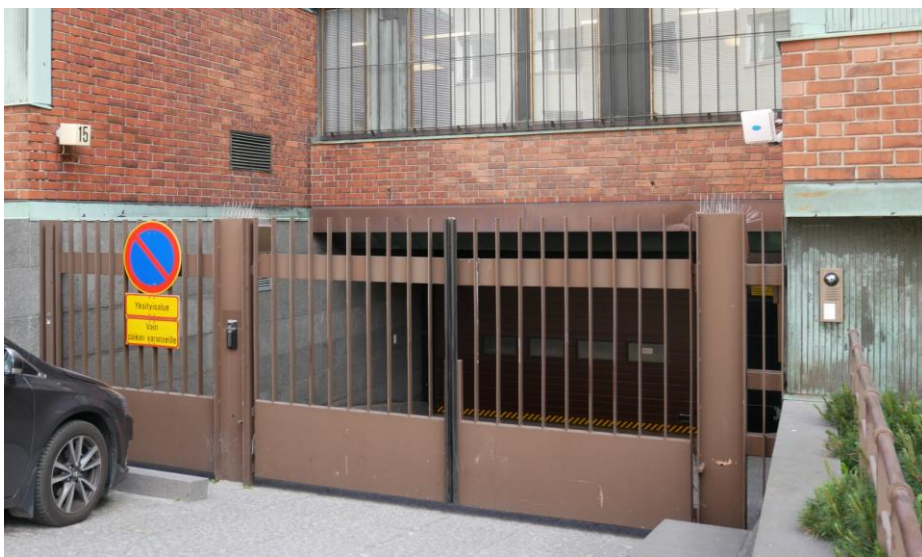
Portit henkilökunnan sisäänkäyntiaulassa (AAM / Jonas Malmberg).

Pääaulasta lähtevän käytävän päädyn kulunvalvontaovi (AAM / Jonas Malmberg).

Ajoportti Messeniuksenkadun puolella (AAM / Jonas Malmberg).

Ajoportti Minna Canthin kadun puolella (AAM / Jonas Malmberg).

2004c

Hissien 2, 3 ja 6 peruskorjaus (sis. ovien ja korin pintojen huoltokäsittelyn ja osin uusimisen)
Suunnittelu ja toteutus: Thyssen Hissi Oy
Hisseihin liittyvän sähkökeskuksen uusinta: Insinööritoimisto Thelec Oy, 28.5.2004

Kunnostettu hissi (AAM / Jonas Malmberg).

- 2004d Puutarha- ja piha-alueiden kunnostus ja ylläpidon suunnittelu**
(jatkaa 2000a)
Suunnittelu: Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen oy,
7.5.2004
- 2004e Suuntinkonvektorijärjestelmän peruskorjaus**
Suunnittelu ja toteutus: Saipu Oy
- 2005a Voimistelusalin käyttö väliaikaisesti työtilana**
IV lohko, 1. kerros
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy, 10.10.2005
- 2005b Sähköperuskorjaus ja paloilmoitinjärjestelmän uusinta**
Kaikki lohkot ja kerrokset
Suunnittelu: Insinööritoimisto Thelec Oy, 28.2.2005
Paloilmoitinjärjestelmä YIT Kiinteistötekniikka Oy
- 2005c Kadunvarsien vihertyöt** (jatkaa 2000a ja 2004d)
Suunnittelu: Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen oy,
26.4.2004
- 2005d Pääoven vahtimestarinpisteen rakentaminen**
III lohko, 1. kerros
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy, 14.2.2005 (pääpiir.)

Vahtimestarin koppi rakennettiin pääaulan nurkkaan ja alkuperäinen vastaanottotiski jätettiin paikalleen.

Vahtimestarin uusi koppi ja aiemmin asennettuja kulunvalvontaportteja (AAM / Jonas Malmberg).

- 2006a** Ikkunoiden ja kattoikkunoiden ja julkisivujen kunnostus
Kaikki lohkot ja kerrokset
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy
Rakennesuunnittelu mm. Kelahallin kattoikkunat: Finnmap Consulting Oy
Työ jatkui 2009 asti
- 2006b** Henkilöstöravintolan keittiön laitteiden ja jakelun uusiminen
V lohko, 2. kerros
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy
- 2006c** Asuntojen muutos kokoustiloiksi ja saunaosastoksi
I lohko, 6. kerros (vaikutuksia 5. krs katossa ja 7. krs konehuoneessa)
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy, 30.5.2005
Lvi-suunnittelu: Hevac-konsultit oy

Rakennuksen siivessä sijainneet asunnot poistettiin asuinkäytöstä ja yläkerrokseen rakennettiin saunaosasto ja kokoustiloja sekä tarjoilukeittiö.

Saunaosaston olohuone ja taustalla kokoustila (AAM / Jonas Malmberg).

Saunaosaston pesuhuone vasemmalla kattoterassit (AAM / Jonas Malmberg).

2006d   **Hissien 5, 11, 12 ja 13 kunnostus** (jatkaa 2004e)
Suunnittelu ja toteutus: Thyssen Hissi Oy

Kunnostettu hissi (AAM / Jonas Malmberg).

2008a   **Ilmanvaihdon parantaminen**
III lohko, 5. kerros (lounashuone ja kabinetit)
Suunnittelu: Pöyry Building Services, 15.5.2008

2009a   **Voimistelusalin muutos kokoustilaksi** (myös viereiset
märkätilat ja uusi ovi käytävälle)
IV lohko, 1. kerros
Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy, 26.6.2009

Voimistelusalialia oli jo käytetty ikkuna- ja julkisivukorjausten aikana väistötilana toimistokäytössä, kun voimistelusalikäyttö oli hiipunut. Lisääntyneiden seminaari- ja kokoustilatarpeiden mukana tila muutettiin kokouskäyttöön. Rakenteellisina muutoksina tehtiin uusi ovi

pääsisäänkäynniltä johtavalle käytävälle. Lisäksi saliin liittyviä aputiloja ja talotekniikka uudistettiin. Tilaan rakennettiin esiintymiskateederi. Ilmeisesti parketin päälle asennettiin akustisista syistä uusi kokolattiamatto.

Varsinainen salitila käyttötarkoituksen muutoksen jälkeen (AAM / Malmberg).

2009b vesi- ja viemärisaneeraus ja wc-tilojen uusinta

Suunnittelu: Siren Arkkitehdit oy

Rakennesuunnittelu: Finnmap Consulting Oy

Lvi-suunnittelu: Projectus Team Oy

Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Thelec Oy

Malli-WC, 1. krs aulan wc 100E

1. vaihe 2009: IV lohko

2. vaihe 2010: III lohko

3. vaihe 2010: II lohko

4. vaihe 2011: III lohko, pohjoispääty

5. vaihe 2012: I lohko

6. vaihe 2013: V lohko

Wc-tilat uudistettiin talotekniikaltaan ja pintamateriaaleiltaan. Kaikki vesi- ja viemärikalusteet uusittiin.

Wc 7. kerroksen II-lohkon toimistokäytävällä (AAM / Malmberg).

Miesten wc henkilökunnan kadulla (AAM / Malmberg).

Miesten Wc pääaulan yhteydessä (AAM / Malmberg).

2012a Terveysaseman muutos toimistotiloiksi

II lohko, 7. kerros

Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Koski-Lammi oy

Terveysasemakäytössä olleet tilat muutettiin toimistokäyttöön. Tilallisina muutoksina osassa huoneista olleita vesi- ja wc-tiloja poistettiin. Yksittäisiä ovia käytävälle laitettiin umpeen. Keskikäytävä ratkaisu ja huoneiden jako käytävän varrella säilyivät, myös alkuperäisiä alakattoja ja eri vaiheissa lisätyjä valaisimia säilytettiin.

Käytävä 7. kerroksessa (AAM / Malmberg).

2014a Lounaskeittiön lattian uusinta

IV lohko, 5. kerros

Lvi-suunnittelu: Insinööritoimisto Äyräväinen Oy

Rakennesuunnittelu: Finnmap Consulting Oy

2014b Toimistilojen muutokset

I lohko, 2. kerros

Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Hormia Oy

Alun perin konesalina olleen, myöhemmin toimistohuoneiksi jaetun tilan väliseiniä poistettiin ja tilasta muodostettiin ajan hengen mukaiseksi monitilatoimistoksi. Pinnat uusittiin, alkuperäisvalaisimet säilytettiin.

Näkymä 2. kerroksen avotoimiston sisäänkäynniltä (AAM / Malmberg).

2015a Kattolyhtyjen ja vesikaton korjaus

III lohko

Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Hormia Oy

2015b

Laitoskeittiö ja sosiaali-tiloja

V lohko, yläkellari, 1. kerros ja 2. kerros

Uusia kokousshuoneita

IV lohko 1. kerros

Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Koski-Lammi oy

Laitoskeittiö uudistettiin kellari- ja ruokasalikerroksissa kauttaaltaan.

Tilarakenne palautettiin joiltakin osiltaan lähemmä alkuperäistä ratkaisua.

Keittiön pinnat uusittiin.

Rakentamisessa syntyneiden korko-ongelmien ratkaisemiseksi ruokasalin puolella luiskattiin lattian pintaa keittiön oven edustalla. Tästä kohdasta linoleumimatto uusittiin.

Keittiön huoltoon liittyvät lastaus- ja varastotilat uusittiin. Ramppi alemmalle tasolle poistettiin käytöstä ja sen päälle rakennettiin uusia kokoustiloja. Kerrosten välille tehtiin uusi porras ja hissi.

Henkilökunnan kadulle, ruokasalin käytävälle, lisättiin uusi ovi tässä yhteydessä tehtyyn kokoustilaan, joka rakennettiin käytöstä poistetun sosiaali-tilan paikalle.

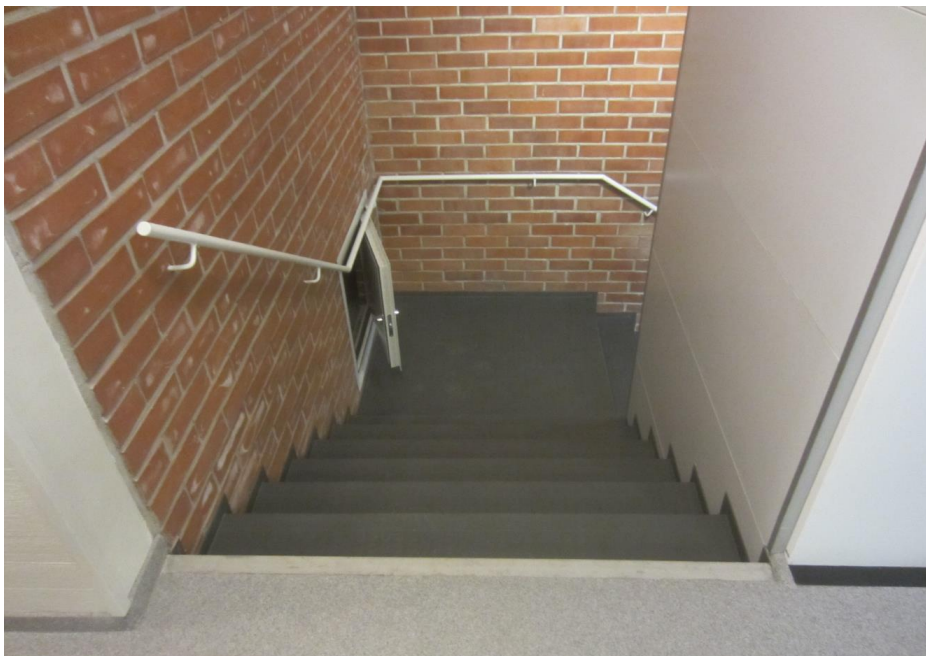
Uutta ja alkuperäistä linoleumia ruokasalin puolella (AAM / Malmberg).

Laitoskeittiön uusittuja tiloja ruokasalin tasolla (AAM / Malmberg).

Laitoskeittiön uusittuja tiloja kellaritasolla (AAM / Malmberg).

Uusi porras ja vasemmalla uusi hissi lastaustasolta kellariin (AAM / Malmberg).

Kokoushuoneen lattiassa ikkuna lattian alle jätetylle luiskalle (AAM / Malmberg).

Uusi kokoustila (AAM / Malmberg).

Uusi ovi henkilökunnan kadulta kokoustilaan (AAM / Malmberg).

2015c Vesikattojen uusinnat
I, II ja IV lohkot
Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Hormia Oy

2016a Toimistomuutokset
IV-lohko, 3.–4.-kerrokset: toimistomuutokset
Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Hormia Oy

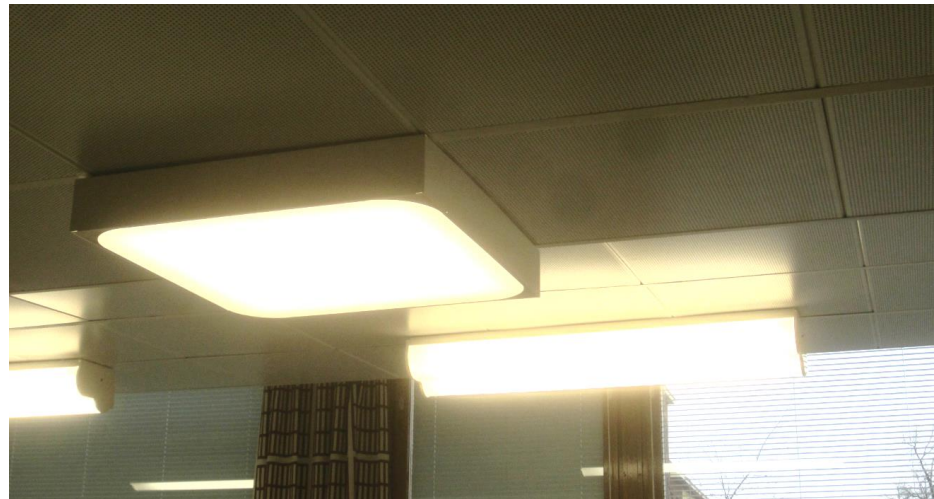
3.–4.-kerroksissa olleiden, useaan kertaan muokattujen ja eri tavoin jaettujen tilojen väliseiniä poistettiin. Mannerheimin tien suuntaan sijoitettiin väliseinälliset erillistoimistot. Tilasta muodostettiin ajan hengen mukaiseksi monitilatoimistoksi. Pinnat uusittiin, alkuperäisvalaisimet säilytettiin.

Avointa tilaa sisäpihan puolella (AAM / Malmberg).

Keskivyyöhykkeen taukutiloja ja taustalla erillistiloiksi jätettyjä osia Mannerheimintien suuntaisella julkisivulla (AAM / Malmberg).

Kunnostettuja alkuperäisvalaisimia (AAM / Malmberg).

2017a Toimistomuutokset

II-lohko, 1. kerros: postitus- ja aputilojen muutoksia

I-lohko, 5. kerros: toimistomuutokset

III-lohko, 5. kerros: toimistomuutokset

Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto Hormia Oy

II-lohkon tilojen pintoja uusittiin ja postitustoimintojen tilat siirrettiin käytävän päädyn tilasta käytävän vasemmalle puolelle (alun perin lomakevarastoina olleisiin tiloihin) ja päätyyn tehtiin toimistotilaa. Käytävä- ja huonejako säilyivät pääosin muutosta edeltäneessä, alkuperäisestä poikkeavassa tilassa. Henkilökunnan sisäänkäyntiin liittyvän vahtimestarin kopin taustatiloja uudistettiin.

I-lohkoon tehtiin aiempia avotoimistomuutoksia noudattelevan hengen mukaisesti uutta toimistotilaa. Pinnat uusittiin, alkuperäisvalaisimet säilytettiin.

III-lohkoon 1970-luvulla uudistettujen johtajien työhuoneiden ovien yhteyteen lisättiin ikkunoita. Mannerheimintien puoleisten huoneiden väliseiniin tehtiin uusiosia. Käytävällä olevaa puupintaista pariovea siirrettiin, ja toiseen sisäänkäyntisuuntaan lisättiin kulunvalvontaovi. Käytävän alakatot ja parketit säilytettiin, uutta parkettia asennettiin. Pihan puolen toimistotilojen tilajärjestelyä muutettiin poistamalla myöhempi erillinen käytäväosa.

II-lohkon uutta toimistotilaa entisessä postitushuoneessa (AAM / Malmberg).

I-lohkon uutta toimistotilaa 5. kerroksessa (AAM / Malmberg).

III-lohkon käytävää 5. kerroksessa (AAM / Malmberg).

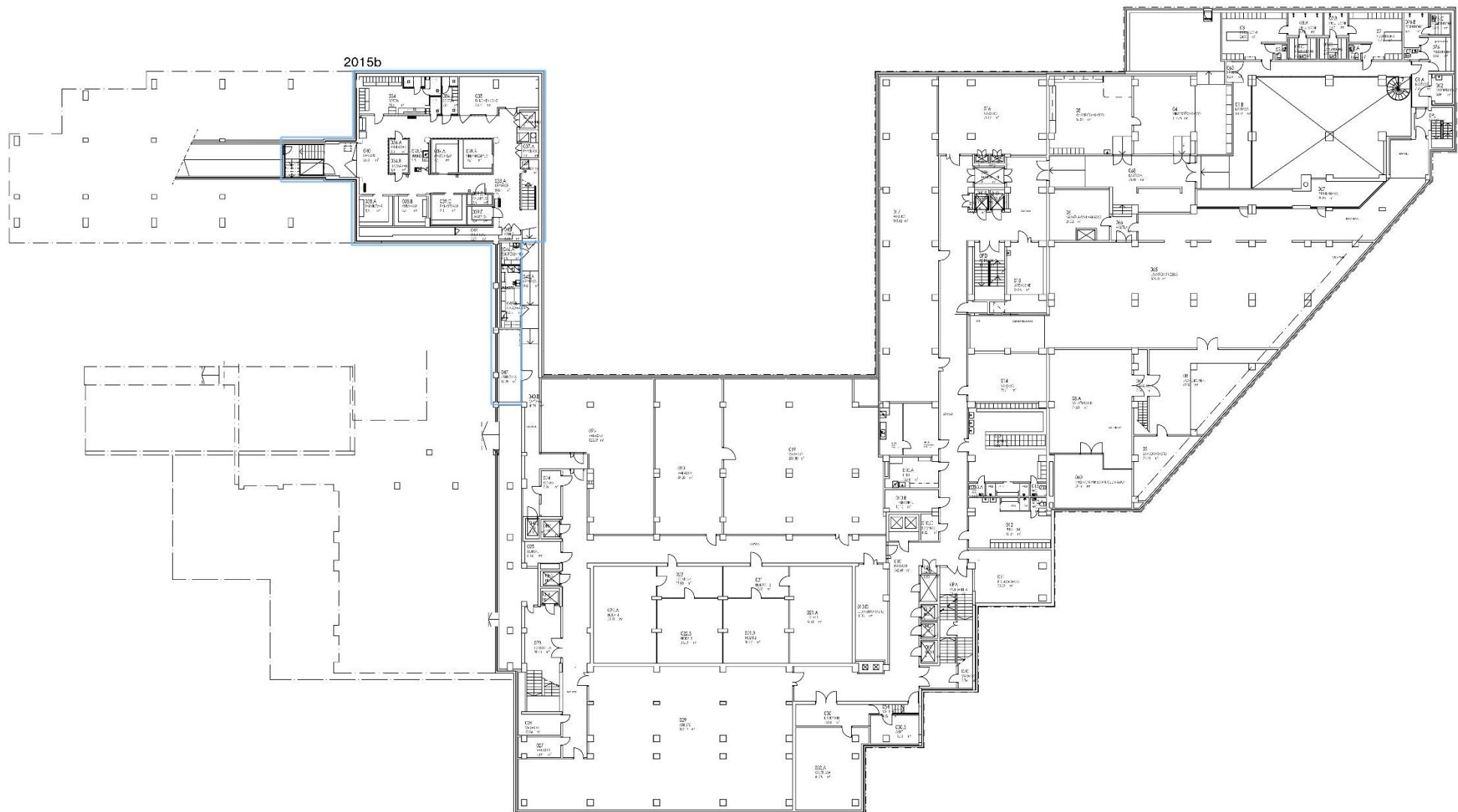

III-lohkon toimistohuoneita Mannerheimintien puolella 5. kerroksessa, vasemmalla säilytetty holvi (AAM / Malmberg).

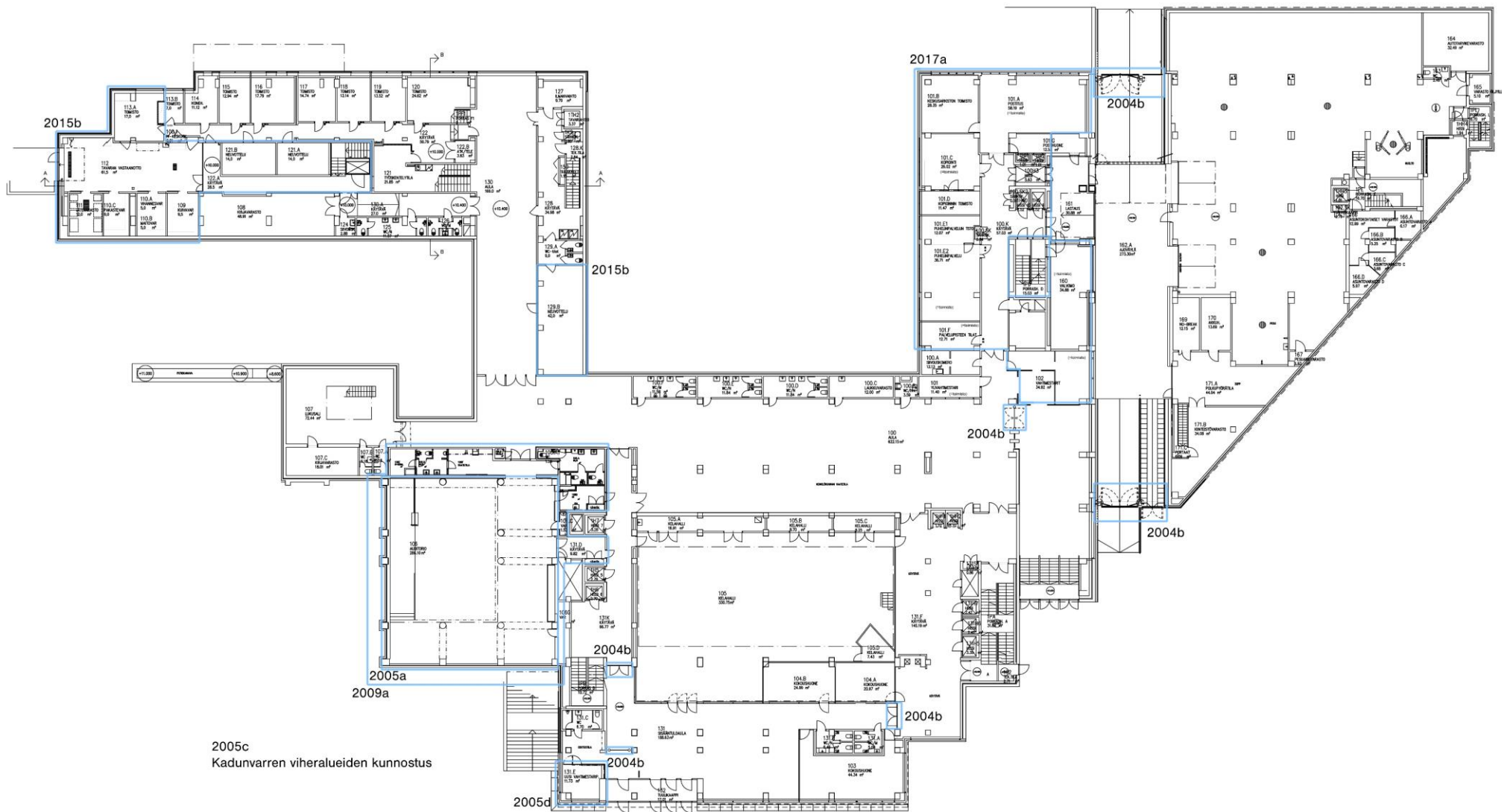

Lisätty kulunvalvontaovi IV-lohkon puoleisessa päädyssä (AAM / Malmberg).

Paikantamiskaaviot

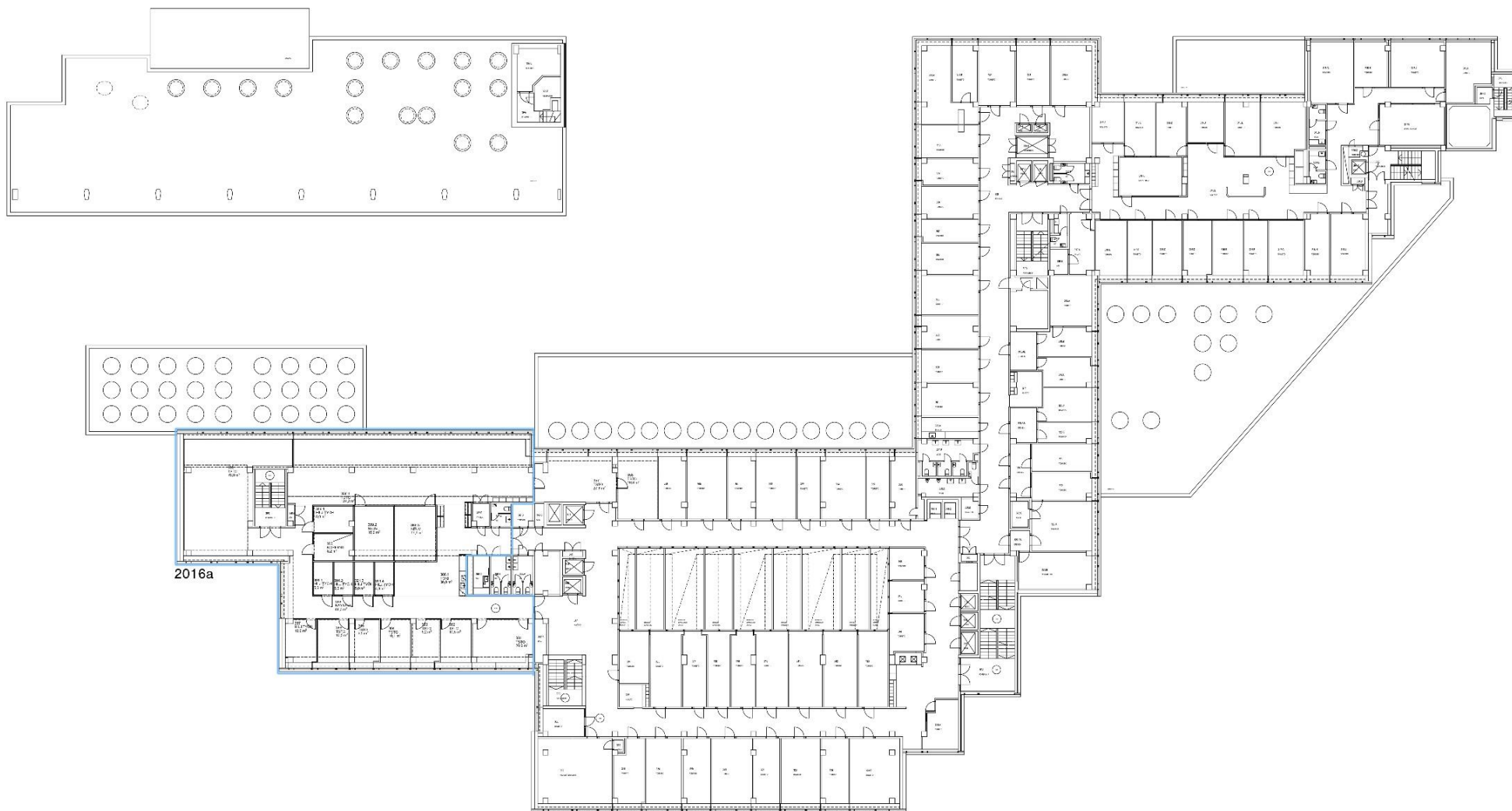

Yläkellari

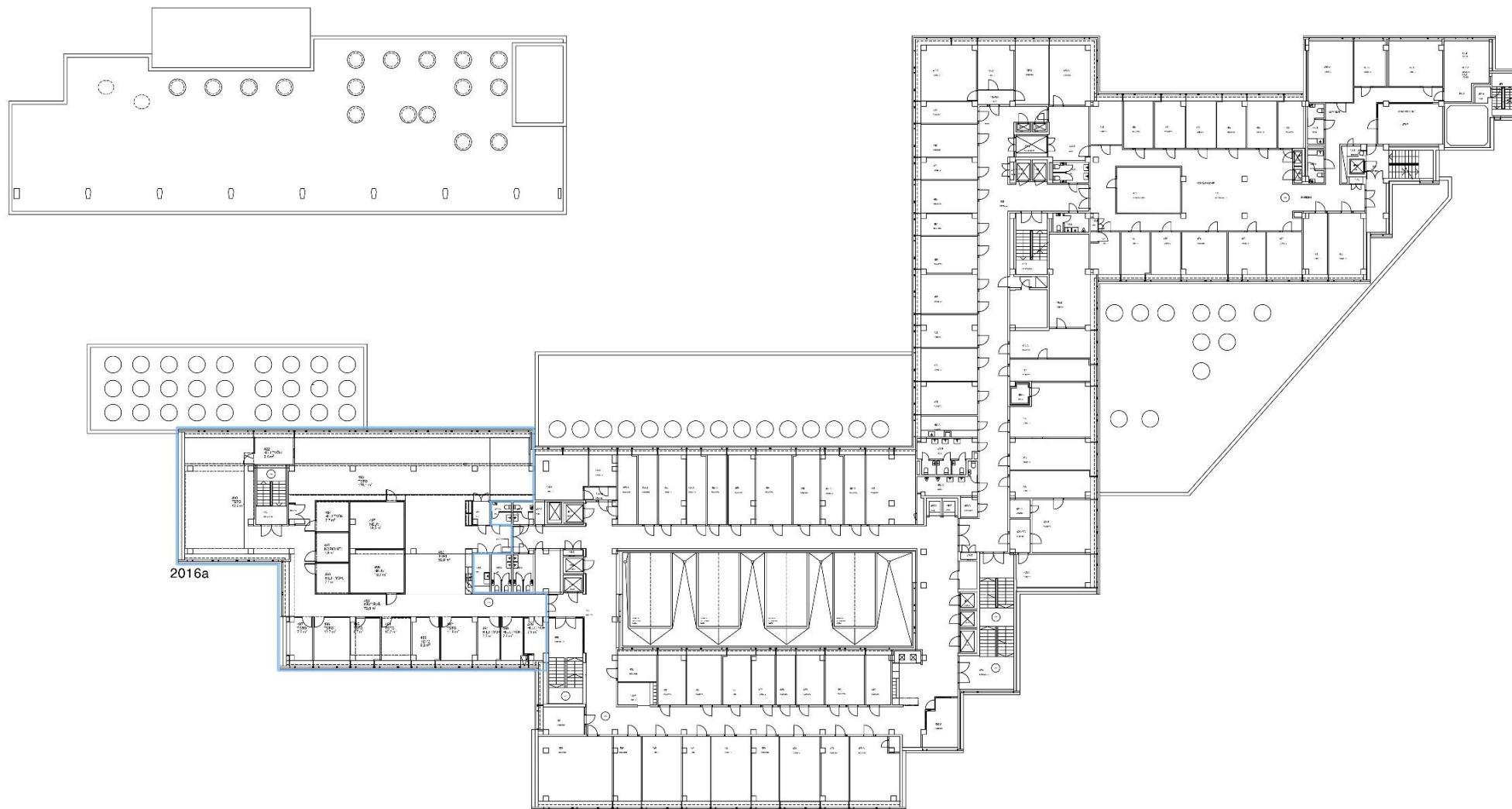

1. kerros

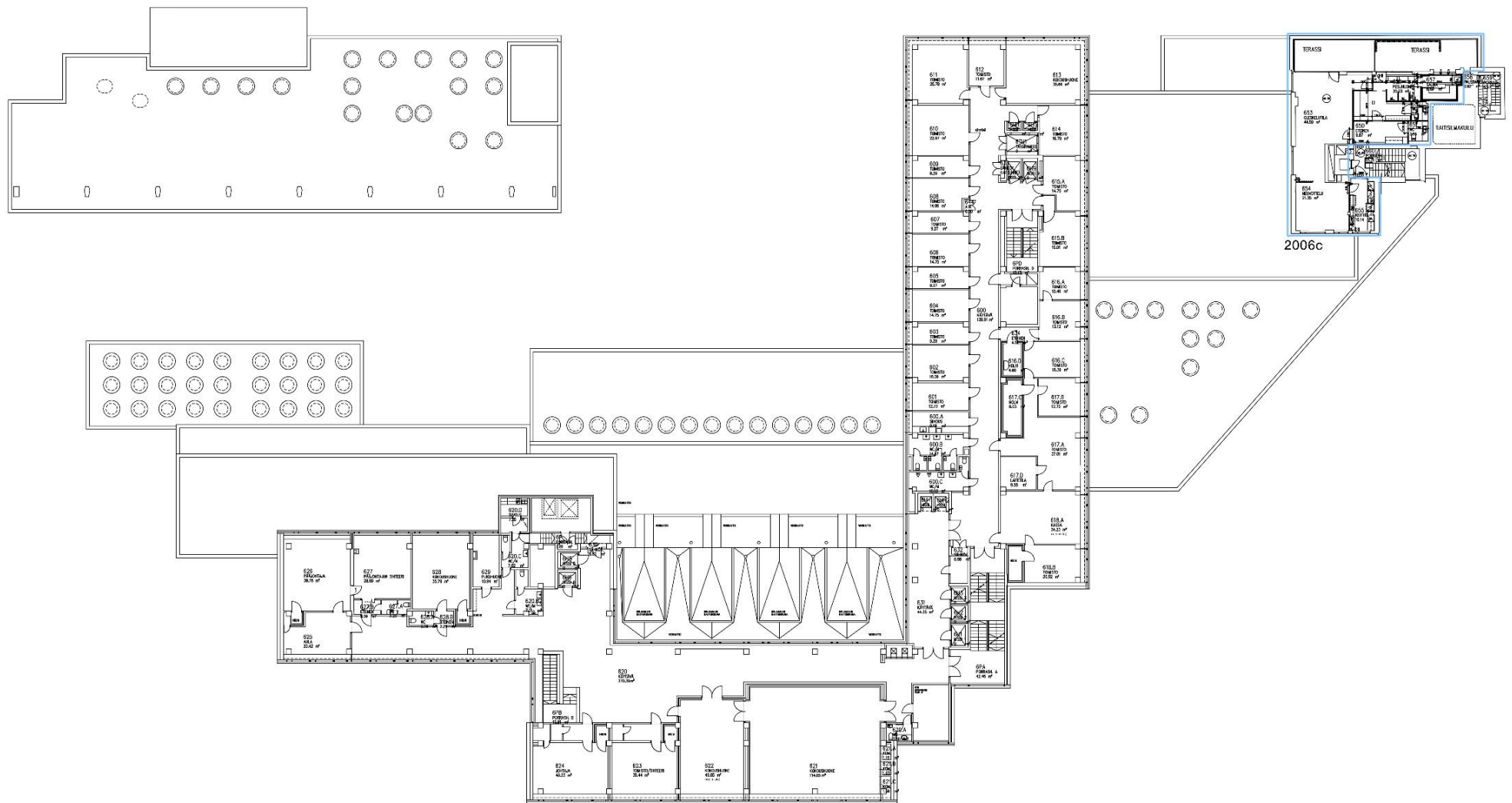

3. kerros

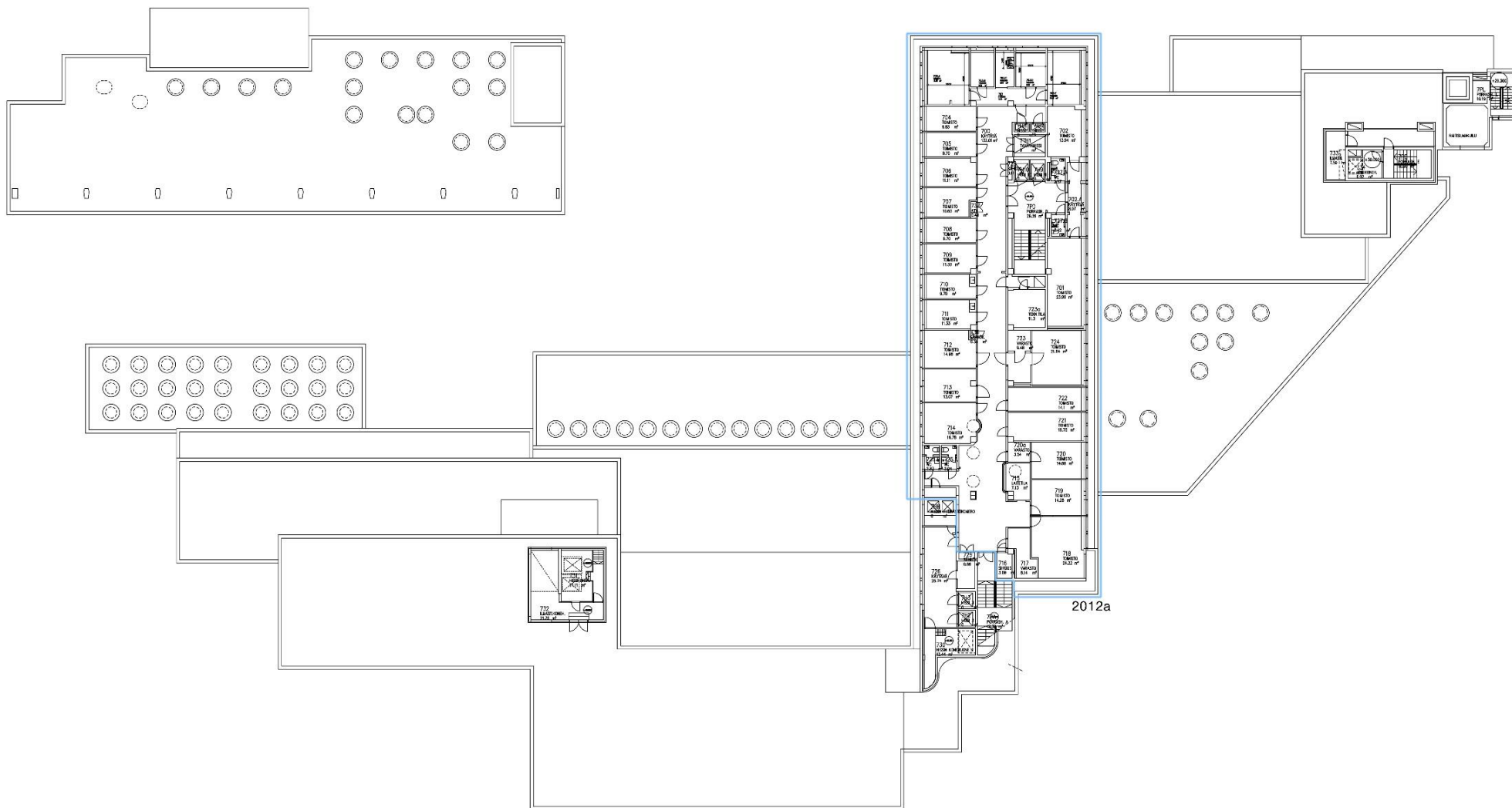

4. kerros

6. kerros

7. kerros